

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З.Гжицького

Кафедра історії України, економічної теорії та туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова навчально-методичної
комісії спеціальності
к.е.н., доц. Вовк М. В.

(підпис)

“ 23 ” серпня 20 19 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України та цивілізаційний процес

(код і назва навчальної дисципліни)

Освітня програма **Маркетинговий менеджмент**
(назва)

Рівень вищої освіти **початковий (короткий цикл)**
(назва освітнього рівня)

Галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**
(назва галузі знань)

Спеціальність **073 Менеджмент**
(назва спеціальності)

вид дисципліни **обов'язкова**
(обов'язкова / за вибором)

Львів – 2019 р.

Робоча програма з навчальної дисципліни Історія України та цивілізаційний процес для студентів початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент, освітня програма Маркетинговий менеджмент

Розробник: доц. каф. Історії України, економічної теорії та туризму, к.е.н. Войтович Н. М.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри Історії України, економічної теорії та туризму

протокол від «29» серпня 2019 року № 8-1

завідувача кафедри Кушнір Л. П.
(підпис)

(прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності 073 Менеджмент
(назва спеціальності)

протокол № 1 від «23» серпня 2019 р.

Затверджено рішенням навчально-методичної ради факультету економіки та менеджменту

(назва факультету)

протокол № 5 від «27» 08 2019 р.

голова ради Поперечний С. І.
(підпис, прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/годин	4/120	4/120
Усього годин аудиторної роботи	64	22
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	32	10
• практичні заняття, год.		
• лабораторні заняття, год.		
семінарські заняття, год.	32	12
Усього годин самостійної роботи	56	98
Вид контролю	Іспит	

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми навчання – 53%

для заочної форми навчання – 18%.

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни

Предмет: історико-культурна діяльність українського народу та процес формування цивілізацій на різних етапах його розвитку.

Мета: ознайомити студентів із історичною та культурною спадщиною, надати знання про сутність цивілізаційних (соціально-економічних, політичних та культурних) процесів, що відбувались у минулому й відбуваються в сучасній Україні, їх об'єктивну обумовленість, взаємозв'язки та взаємозалежності.

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, СК)

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у студентів необхідних компетентностей:

- загальні компетентності:
- **ЗК1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- спеціальні компетентності:
- **СК1.** Здатність до аналізу та оцінки соціально-економічних процесів, розгляду суспільних явищ в конкретних історичних умовах.

2.3. Програмні результати навчання (ПРН)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

ПРН 1. Розуміти сутність, принципи та причинно-наслідкові зв'язки різних суспільних явищ, вміти аналізувати історичні події та процеси.

3. Структура навчальної дисципліни

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма навчання (ДФН)						заочна форма навчання (ЗФН)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Київська Русь – середньовічна держава європейської цивілізації. Втрата політичної єдності Київської Русі. Державний розвиток Галицько-Волинського князівства. Культура Київської та Галицько-Волинської Русі як ознаки приналежності до європейської цивілізації.	12	4	4	-	-	4	11	2	2	-	-	7
Тема 2. Українські землі у складі іноземних держав (XIV – першій половині XVII ст.). Культурні традиції українського Відродження. Українське козацтво як цивілізаційний феномен.	12	4	4	-	-	4	9	1	1	-	-	7
Тема 3. Національно-визвольна революція сер. XVII ст. Доба “Руїни”. Остаточна ліквідація російським самодержавством української автономії. Перша хвиля деєвропеїзації. Суперечливий розвиток української культури в епоху Просвітництва.	12	4	4	-	-	4	9	1	1	-	-	7
Тема 4. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII ст. – XIX ст.). Генеза та періодизація національно-культурного відродження.	12	4	4	-	-	4	9	1	1	-	-	7
Тема 5. Україна на початку XX ст. Події національно-демократичної революції 1917 – 1920 рр. та їх вплив на цивілізаційно-	12	4	4	-	-	4	9	1	1	-	-	7

культурні процеси України.													
Тема 6. Розвиток України в умовах утвердження тоталітарного режиму (1920 – 1939 рр.). Радянська «цивілізація». Друга хвиля деєвропеїзації: ідеологізація культурної сфери, трагедія української культури 30-их рр. ХХ ст.	12	4	4	-	-	4	10	1	2	-	-	7	
Тема 7. Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.). Становище в Україні у повоєнний період (1946 – 1953 рр.). Розвиток культури України під час війни та в повоєнний час.	12	4	4	-	-	4	10	1	2	-	-	7	
Тема 8. Соціально-економічний та культурний розвиток України в умовах “відлиги” та в період загострення кризи радянської системи (1954 – 1985 рр.). Відродження незалежності України. Відродження європейського цивілізаційного вибору України. Особливості політичного та цивілізаційно-культурного розвитку України сьогодні.	12	4	4	-	-	4	11	2	2	-	-	7	
Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів	24	-	-	-	-	24	42	-	-	-	-	42	
Усього годин	120	32	32	-	-	56	120	10	12	-	-	98	

3.2.Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Київська Русь – середньовічна держава європейської цивілізації. Втрата політичної єдності Київської Русі. Державний розвиток Галицько-Волинського князівства. Культура Київської та Галицько-Волинської Русі як ознаки приналежності до європейської цивілізації. Теорії походження Київської держави. Виникнення Київської Русі, її розквіт. Соціально-політичний устрій. Занепад та поділ Київської Русі. Початки Галицько-Волинської держави, її розквіт за правління Данила	4	2

	Галицького. Християнство як чинник формування розвитку нової культури. Давньоруська освіта, література, писемність та музика. Освіта, архітектура, мистецтво Галицько-Волинського князівства.		
2	Тема 2. Українські землі у складі іноземних держав (XIV – першій половині XVII ст.). Культурні традиції українського Відродження. Українське козацтво як цивілізаційний феномен. Етапи входження українських земель до ВКЛ: культурно-політична ситуація. Люблінська унія та її наслідки для України. Вихід на історичну арену українського козацтва. Запорізька Січ, побут і звичаї запорожців. Козацькі повстання наприкінці 16 - на поч. 17 ст. Магдебурзьке право та витоки громадянського суспільства. Берестейська унія та її суспільно-культурні наслідки. Роль православних братств. Зачинателі гуманізму в Україні: Юрій Дрогобич, Станіслав Оріховський, Павло Русин.	4	1
3	Тема 3. Національно-визвольна революція сер. XVII ст. Доба “Руїни”. Остаточна ліквідація російським самодержавством української автономії. Перша хвиля деєвропеїзації. Суперечливий розвиток української культури в епоху Просвітництва. Особливості визвольної війни українського народу 17 ст. Відродження української державності. Внутрішня та зовнішня політика Б. Хмельницького. Переяславська рада та її наслідки. Руїна Української козацької держави. Гетьманщина. Іван Мазепа та його боротьба за відновлення незалежності України. Ліквідація Гетьманщини. Українське (козацьке) бароко. Діяльність Києво-Могилянської академії. Розвиток літератури та науки. Українська діаспора в Російській імперії.	4	1
4	Тема 4. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII ст. – XIX ст.). Генеза та періодизація національно-культурного відродження. Соціально-політичний рух і економічний розвиток, національне відродження України в першій пол. 19 ст. Поняття національно-культурного відродження та його періодизація. Національний рух на поч. 20 ст. Західноукраїнські землі під владою Австро-Угорщини, їх національно-культурний розвиток. Діяльність «Руської Трійці» та «Кирило-Мефодіївського товариства» в контексті українського романтизму. Україна в роки Першої світової війни.	4	1
5	Тема 5. Україна на початку XX ст. Події національно-демократичної революції 1917 – 1920 рр. та їх вплив на цивілізаційно-культурні процеси України. Загальнонаціональний рух після Лютневої революції в Росії. Утворення Української Центральної Ради. Проголошення УНР. Українська держава доби гетьмана П. Скоропадського. Національно-державницький рух на західноукраїнських землях, проголошення ЗУНР. Встановлення влади Директорії. Нові тенденції та чинники розвитку культури в 1917-1921 рр., створення Академії Наук. Роль митрополита Андрея Шептицького на ниві української культури. Історичне значення, причини поразки та уроки української національно-демократичної революції 1917 - 1921 рр.	4	1
6	Тема 6. Розвиток України в умовах утвердження тоталітарного режиму (1920 – 1939 рр.). Радянська «цивілізація». Друга хвиля деєвропеїзації: ідеологізація культурної сфери, трагедія української культури 30-их рр. XX ст. Становище Східної України на поч. 20-х років. Радянська Україна в умовах тоталітарної системи. Голодомор 1932-33 рр. та масові репресії проти українства. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період. Мета політики «українізації». «Культурна революція». «Розстріляне Відродження» в контексті культури України.	4	1

7	Тема 7. Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.). Становище в Україні у повоєнний період (1946 – 1953 рр.). Розвиток культури України під час війни та в повоєнний час. «Українське питання» у політиці європейських держав напередодні війни. Початок війни і встановлення більшовицького режиму на західноукраїнських землях. Карпатська Україна. Встановлення нацистського окупаційного режиму в Україні. Течії Руху Опору. Боротьба ОУН-УПА. Вклад українського народу в перемогу над фашизмом. Культура України в роки війни, країнський кінематограф (О.Довженко). Післявоєнний соціально-економічний, політичний та культурний розвиток України.	4	1
8	Тема 8. Соціально-економічний та культурний розвиток України в умовах “відлиги” та в період загострення кризи радянської системи (1954 – 1985 рр.). Відродження незалежності України. Відродження європейського цивілізаційного вибору України. Особливості політичного та цивілізаційно-культурного розвитку України сьогодні. «Відлига» у суспільно-політичному та культурному житті після смерті Сталіна та її згорання в першій половині 60-х рр. 20 ст. Рух шестидесятників. Період застою. Український національно-визвольний рух в умовах політичної реакції середини 1960 - першої половини 1980-х рр. Чорнобильська трагедія як символ духовної катастрофи. Криза комуністичної системи. Розпад СРСР. Проголошення державної незалежності України та її утвердження. Поняття «культурного відродження» на сучасному етапі. Мова як чинник консолідації нації. Схід і Захід у сучасному культурно-історичному просторі України. Успіхи та проблеми України та її культури сьогодні.	4	2
Усього годин		32	10

3.3. Семінарські заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Київська Русь – середньовічна держава європейської цивілізації. Втрата політичної єдності Київської Русі. Державний розвиток Галицько-Волинського князівства. Культура Київської та Галицько-Волинської Русі як ознаки приналежності до європейської цивілізації. Передумови виникнення і формування Київської Русі (кін.9-10 ст.). Піднесення і розквіт Київської держави за правління князів Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Період роздробленості Русі, причини її занепаду. Монгольська навала. Соціально-економічний і політичний устрій Київської Русі. Основні періоди державного розвитку Галицько-Волинської держави. Київське християнство - основа формування та розвитку Давньоруської цивілізації. Соціальні світи Київської Русі. Розвиток освіти та писемності у Київській державі. Давньоруська література та наука. Особливості розвитку музики і театру в період існування Київської Русі.	4	2
2	Тема 2. Українські землі у складі іноземних держав (XIV – першій половині XVII ст.). Культурні традиції українського Відродження. Українське козацтво як цивілізаційний феномен. Етапи входження українських земель до Великого князівства Литовського. Об'єднання Литви і Польщі. Люблінська унія та її наслідки для України. Виникнення українського козацтва. Запорізька Січ. Козацькі повстання кін.16 – поч. 17 ст. Берестейська церковна унія: причини, умови, наслідки. Діяльність православних братств та братських шкіл. Особливості освіти, науки й виховання в ранньомодерну добу. Музична культура і театральне мистецтво епохи Ренесансу. Архітектура і образотворче мистецтво доби Ренесансу. «Золотий вік» Львівського архітектурного Ренесансу.	4	1

	Українське козацтво як культурний феномен. Запорізька Січ: побут, звичаї, традиції козаків.		
3	Тема 3. Національно-визвольна революція сер. XVII ст. Доба "Руїни". Остаточна ліквідація російським самодержавством української автономії. Перша хвиля десвропеїзації. Суперечливий розвиток української культури в епоху Просвітництва. Причини, періодизація, особливості національно-визвольної війни сер. 17 ст. Відродження української державності. Внутрішня та зовнішня політика Богдана Хмельницького. Переяславська Рада 1654 р. – історичний вибір нової цивілізаційної орієнтації чи рядова політична подія? Загальна характеристика епохи "Руїни". Іван Мазепа, його зовнішня і внутрішня політика. Діяльність останніх гетьманів по збереженню суверенітету України. Основні етапи ліквідації Гетьманщини російським самодержавством. Освіта та книгодрукування. Діяльність Києво-Могилянської академії. Літературні твори. Козацькі літописи, полемічна література тощо. Розвиток музики і театру. Особливості української архітектури. Мазепинське бароко.	4	1
4	Тема 4. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII ст. – XIX ст.). Генеза та періодизація національно-культурного відродження. Суспільно-політичні рухи на українських землях у складі Російської імперії у п.пол. XIX ст.: масонські ложі, декабристи. Ліберальні реформи Олександра II та контрреформи Олександра III. Західноукраїнські землі під владою Австрійської імперії. Реформи "освіченого абсолютизму". Діяльність Головної Руської Ради. Суспільно-політичні течії на західноукраїнських землях у др. пол. XIX ст.: москвофіли, народовці. Періодизація та особливості національного відродження XIX ст. Формування української національної ідеї в середовищі українського дворянства (козацької старшини). Національно-культурний рух у Галичині. Руська Трійця. Весна народів" 1848-1849 рр. та її вплив на розвиток культурно-освітніх справ у західноукраїнських землях. Кирило-Мефодіївське товариство та формування української національної ідеї.	4	1
5	Тема 5. Україна на початку XX ст. Події національно-демократичної революції 1917 – 1920 рр. та їх вплив на цивілізаційно-культурні процеси України. Трагедія України в роки Першої світової війни. Ставлення політичних організацій до війни: ГУР, СБУ. Українські Січові Стрільці. Лютнева революція в Росії та її вплив на політичну ситуацію в Україні. Діяльність Центральної Ради. Українська Держава гетьмана Скоропадського. Створення та діяльність ЗУНР. Україно-польська війна 1918 – 1919 рр., УГА та її подальша доля. Директорія УНР. «Ренесанс української культури» періоду Гетьманату. Створення Української Академії Наук – центру наукових досліджень. Причини поразки, історичне значення Української національно-демократичної революції.	4	1
6	Тема 6. Розвиток України в умовах утвердження тоталітарного режиму (1920 – 1939 рр.). Радянська «цивілізація». Друга хвиля десвропеїзації: ідеологізація культурної сфери, трагедія української культури 30-их рр. XX ст. Воєнний комунізм та нова економічна політика: порівняльна характеристика. Утворення Радянського Союзу. Остаточна втрата Україною незалежності. Цивілізаційна сутність СРСР. Радянська політика індустріалізації та колективізації в Україні: головні досягнення, недоліки і прорахунки. Голодомор 1932-1933 рр. як акт геноциду проти українського народу. Політика «українізації»: основна мета, досягнення, наслідки. «Культурна революція». Репресії більшовицького режиму проти інтелігенції: «Шахтинська справа», процес «Спілки визволення України», «Українського національного центру». Епоха «розстріляного відродження».	4	2
7	Тема 7. Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.). Становище в Україні у повосний період (1946 – 1953 рр.). Розвиток культури України під час війни та в повосний час.	4	2

	Українське питання в політиці європейських держав напередодні війни. Доля Карпатської України. Початок війни і встановлення більшовицького режиму на західноукраїнських землях. Німецько-радянська війна і встановлення нацистського окупаційного режиму. Розгортання антифашистського Руху Опору в Україні: ОУН-УПА, радянські партизани. Завершення війни: наслідки, уроки. Повоєнна відбудова. Операція "Вісла": суть та наслідки. Освіта, наука, українська преса в роки війни. Література і мистецтво у боротьбі проти фашизму. Діяльність театру в умовах війни. Український кінематограф. «Лисенківщина». Жорсткий контроль над духовним розвитком суспільства. «Ждановщина» в Україні.		
8	Тема 8. Соціально-економічний та культурний розвиток України в умовах "відлиги" та в період загострення кризи радянської системи (1954 – 1985 рр.). Відродження незалежності України. Відродження європейського цивілізаційного вибору України. Особливості політичного та цивілізаційно-культурного розвитку України сьогодні. Лібералізація суспільно-політичного життя після смерті Сталіна. Хрущовська відлига та її наслідки для України. Період застою (брежневщини): загальні риси. Курс на «перебудову» М.Горбачова, його основні поняття (демократія, гласність). Розпад СРСР. Проголошення незалежності України та її утвердження. Успіхи та проблеми України сьогодні. Сучасний цивілізаційний вибір – євроінтеграція України. Рух шістдесятників. Дисидентство. Основні тенденції розвитку сучасної української культури. Українська діаспора та її культурне життя.	4	2
Усього годин		32	12

3.4.Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Київська Русь – середньовічна держава європейської цивілізації. Втрата політичної єдності Київської Русі. Державний розвиток Галицько-Волинського князівства. Культура Київської та Галицько-Волинської Русі як ознаки приналежності до європейської цивілізації. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України. Походження назви "Русь". Концепції походження держави Київська Русь та їх оцінка в сучасній історіографії. Етнічні процеси в Київській Русі. Початок формування української народності.	4	7
2	Тема 2. Українські землі у складі іноземних держав (XIV – першій половині XVII ст.). Культурні традиції українського Відродження. Українське козацтво як цивілізаційний феномен. Політичне становище українських земель після Кревської унії 1385р. Українські землі у складі Молдавського князівства, Московської держави та Османської імперії. Політичне становище українських земель після Кревської унії 1385р. Українські землі у складі Молдавського князівства, Московської держави та Османської імперії. Основні напрямки зовнішньої політики. Історичне значення Запорізької Січі в боротьбі за державну незалежність.	4	7
3	Тема 3. Національно-визвольна революція сер. XVII ст. Доба "Руїни". Остаточна ліквідація російським самодержавством української автономії. Перша хвиля дєєвропеїзації. Суперечливий розвиток української культури в епоху Просвітництва. Формування державницької ідеї в ході військових дій під проводом Б.Хмельницького і початок створення нової Української держави. Дипломатичні та військові успіхи в 1650 р. Умови Білоцерківського договору 1651 р. Розгром польського війська під Батогом, бої під Монастрищем і Жванцем. Жванецька угода. Найхарактерніші ознаки Української козацької республіки, її суспільний та державний устрій. Андрусівське перемир'я 1667 р. та його наслідки для України. Вічний мир	4	7

	1686 р. і остаточне завершення поділу України.		
4	Тема 4. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII ст. – XIX ст.). Генеза та періодизація національно-культурного відродження. Антиукраїнська політика російського царизму. Циркуляр Валуєва 1863р. та Ємський указ 1876р. Українське питання в Державній Думі. Українська думська громада у I та II Державних Думах. Столипінська реформа та її проведення в Україні. Репресії проти українців в Російській та Австро-Угорській імперіях в роки Першої світової війни.	4	7
5	Тема 5. Україна на початку XX ст. Події національно-демократичної революції 1917 – 1920 рр. та їх вплив на цивілізаційно-культурні процеси України. Державотворчі процеси в ЗУНР. Відновлення радянської влади в Україні у 1919 р. Радянсько-польська війна.	4	7
6	Тема 6. Розвиток України в умовах утвердження тоталітарного режиму (1920 – 1939 рр.). Радянська «цивілізація». Друга хвиля деєвропеїзації: ідеологізація культурної сфери, трагедія української культури 30-их рр. XX ст. Національно-культурна політика державної партії в УРСР 30-х років. Боротьба з буржуазним націоналізмом. Розстріляне відродження. Карпатська Україна у вирі європейських подій.	4	7
7	Тема 7. Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.). Становище в Україні у повоєнний період (1946 – 1953 рр.). Розвиток культури України під час війни та в повоєнний час. Радянсько-німецький пакт про ненапад від 23 серпня 1939р. та його оцінка. Возз'єднання західноукраїнських земель з Радянською Україною. Возз'єднання Закарпатської України з УРСР. Катастрофічні поразки 1941 р. Оборона Києва, Одеси і Севастополя. Бої за Донбас. Взаємовідносини радянських партизанів з ОУН-УПА. Демографічні наслідки війни. Включення УРСР у світову політику як однієї з фундаторів і членів ООН. Участь української делегації в Паризькій мирній конференції 1947 року. Голод 1946-1947 рр.	4	7
8	Тема 8. Соціально-економічний та культурний розвиток України в умовах «відлиги» та в період загострення кризи радянської системи (1954 – 1985 рр.). Відродження незалежності України. Відродження європейського цивілізаційного вибору України. Особливості політичного та цивілізаційно-культурного розвитку України сьогодні. Передача Кримської області до складу УРСР: мотиви і правова основа. Н.В.Щербицький як провідник русифікаторської політики центру. Політичні репресії 60-70-х років. Розгортання правозахисного і дисидентського руху. Чорнобильська катастрофа та її наслідки. Народження Народного руху України і перетворення його в опозиційну до КПРС силу. Угода про Співдружність незалежних держав. Затвердження державної символіки України.	4	7
N	Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів	24	42
	Усього годин	56	98

4.Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні (розповідь, пояснення, лекція); наочні (демонстрація, ілюстрація).

Лекції супроводжуються демонстрацією таблиць за допомогою мультимедійного комплексу. У процесі навчання здійснюється опрацювання нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань. Для активізації навчального процесу передбачене застосування таких сучасних навчальних технологій, як робота в малих групах; семінари-дискусії; метод мозкового штурму; метод «переваги та недоліки»; ділові ігри.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

5. Методи контролю

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється проведенням поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання відповідних завдань. Форми проведення поточного контролю - усне та письмове опитування, тестовий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

6. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

6.1. Денна форма навчання

Успішність студента оцінюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю.

Максимальна кількість балів з дисципліни «Історія України та цивілізаційний процес», яку може отримати студент протягом семестру за всі види роботи, становить 100, при цьому 50 балів за результатами поточного оцінювання, та 50 – за результатами екзаменаційного контролю.

Результати **поточного контролю** оцінюються за чотирибальною («2», «3», «4», «5») шкалою. В кінці семестру обчислюється середнє арифметичне значення (САЗ) усіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням його у 50-ти бальну шкалу за формулою:

$$ПК = 10 \cdot САЗ$$

Бал з поточного контролю може бути змінений за рахунок заохочувальних або штрафних балів: студентам, які не мають пропусків занять протягом семестру, додається 2 бали; за участь в університетських студентських олімпіадах, наукових конференціях – додається 2 бали.

- Критерії поточного оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
5 ("відмінно")	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами і відомостями.
4 ("добре")	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в

	основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
3 ("задовільно")	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2 ("незадовільно")	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Переведення підсумкових рейтингових оцінок з дисципліни, виражених у балах за 100-бальною шкалою, у оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS здійснюється відповідно до таблиці і заноситься в додаток до диплому фахівця.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Для екзамену
90 – 100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	Задовільно
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.2. Заочна форма навчання

Підсумкове оцінювання результатів вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти за заочною формою навчання здійснюється за 100-бальною шкалою з урахуванням результатів поточного контролю, екзаменаційного контролю та виконання індивідуального завдання у міжсесійному періоді. При цьому максимально 30 балів студент може отримати за результатами поточного оцінювання, 50 балів - за результатами складання екзамену, 20 балів - за виконання індивідуального завдання у міжсесійному періоді. Для переведення

результатів поточного контролю за чотирибальною шкалою у 30 - бальну шкалу використовується така формула:

$$ПК = 6 \cdot САЗ$$

7. Навчально-методичне забезпечення

1. Войтович Н. Історія України та цивілізаційний процес : методичні вказівки до семінарських занять та виконання самостійної роботи. Львів, 2019. 22 с.

2. Войтович Н. Тематика контрольних робіт з курсу «Історія України» : методичні рекомендації. Львів, 2015. 16 с.

8.Рекомендована література

Основна

Час народів. Історія України ХІХ століття : навчальний посібник / Аркуша О. Г., Кондратюк К. К., Мудрий М. М., Сухий О. М. Львів, 2016. 408 с.

Бойко О. Д. Історія України. Київ, 2001. 565с.

Борисенко В. Й. Курс української історії з найдавніших часів до ХХ століття : навчальний посібник, 1996. 616 с.

Вівчарик М.М., Панченко П.П., Жмихова В.І. Українська нація : шляхи до самовизначення. Київ, 2001. 287 с.

Гетьмани України : історичні портрети. Київ,1991. 216 с.

Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації ХІХ-ХХ століття. Київ : Генеза, 2000. 360 с.

Грушевський М. Ілюстрована історія України. Реприн. вид. Львів, 1990. 524 с.

Довідник з історії України. Київ, 2001. 1135 с.

Дорошенко Д. І. Нарис історії України. Львів, 1991. 573 с.

Дуцик Д. [Збройний конфлікт в термінах : путівник для України. Київ, 2019.](#) 235 с.

Василенко С. Д. Європейський вибір України : монографія. Одеса, 2003. 212 с.

Глотов Б. Б. Культурно-цивілізаційна ідентифікація українського народу : монографія. Дніпропетровськ, 2002. 218 с.

Горелов М.Є., Моця О.П., Рафальський О.О. Цивілізаційна історія України : нариси. Київ, 2006. 632 с.

Єфимова О. Я. Історія України та її народу. Київ, 1992. 254 с.

Залізник Л. Україна серед світових цивілізацій : монографія. Київ, 2001. 72 с.

Литвин В. Україна : Європа чи Євразія? Київ, 2004. 512 с.

Кормич Л. І., Багацький В. В. Історія України від найдавніших часів до ХХІ століття : навчальний посібник. Харків, 2001. 480 с.

Мицик В. Ф. За законом світового ладу : трипільська цивілізація і світогляд українського народу : наукове видання. Київ, 2007. 328 с.

Ткаченко В. М., Реєнт О. П. Україна на межі цивілізацій (історико-політологічні розвідки) : монографія. Київ, 1995. 160 с.

Тойнбі А. Дослідження історії / пер. з англ. В. Шовкун. Київ, 1995.

Історія України : підручник / В.А. Качкан та ін. ; за ред. В.А. Качкана. Київ, 2018. 360 с.

Історія української культури : побут, письменство, мистецтво, театр, музика / за заг. ред. І. Крип'якевича. Київ, 1994. 651 с.

Маланюк Є. Нариси з історії нашої культури. Київ, 1992.

Полонська-Василенко Н. Історія України. Київ, 1993. 717 с.

Попович М. В. Нарис історії культури України. Київ,1998. 728 с.

Субтельний О. Україна. Історія. Київ : Либідь, 1991. 512 с.

Додаткова

Гай-Нижник П. Нотатка про майбутнє погруддя Болбочану і визволення ним Криму. URL: <https://www.istpravda.com.ua/columns/2020/09/17/158133/> (дата звернення: 20.09.2020).

Грицак Я. Про невігластво, яке переростає в печерний ура-патріотизм. Баталії навколо визнання Бундестагом Голодомору геноцидом. URL: https://zaxid.net/pro_neviglastvo_yake_pererostaye_v_pecherniy_ura_patriotizm_n1508643 (дата звернення: 20.08.2020).

Іванченко Р. Історія без міфів. Київ, 1996. 335 с.

Історія України : документи і матеріали / Укладання В. Короля. Київ, 2002. 448 с.

Історія України : навчальний посібник / за ред. В. А. Смоля. Київ, 1997. 424 с.

Історія України / за ред. Б. Д. Лановика. Київ, 2000. 574 с.

Крипякевич І. Історія України. Львів, 1993. 519 с.

Кульчицький В. С., Тищик Б. Й. Історія держави і права України. Київ, 2001. 320 с.

Лановик Б. Д., Лазарович М. В. Історія України : навчальний посібник. Київ, 2001. 698 с.

Остафійчук В. Ф. Історія України. Сучасне бачення : навчальний посібник. Київ, 2002. 348 с.

Руккас А. Армія УНР: рік 1920. URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2020/09/2/158059/> (дата звернення: 20.08.2020).

Рябенко С. Політичні нащадки пакту Молотова-Ріббентропа. URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2020/06/15/157663/> (дата звернення: 20.06.2020).

Яворницький Д.І. Історія запорізьких козаків : в 3 т. Київ, 1990-1991. Т.1. 592 с.; Т.2. 560 с.; Т.3. 530 с.

Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богущкий, В. П. Андрущенко, Ж. О. Безвершук, Л. М. Новоханько. Київ, 2007. 680 с.

Шевченко І. Україна між Сходом і Заходом. Нариси з історії культури до початку XVIII століття. Львів, 2001. 250 с.

10. Інформаційні ресурси

Довідник з історії України. URL: <http://history.franko.lviv.ua/dovidnyk.htm>

Ізборник. Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації. URL: litopys.org.ua.

Український інститут національної пам'яті. URL: <https://uinp.gov.ua/>

Україна модерна: міжнародний інтелектуальний часопис. URL: <https://uamoderna.com/index.php>

Старі українські мапи. URL: <https://vkraina.com/ua/welcome>

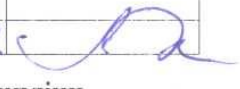
Електронна бібліотека «Історична спадщина України». URL: <https://nibu.kyiv.ua/greenstone/cgi-bin/library.cgi>

Український історичний журнал. URL: <http://uhj.history.org.ua/uk>

«Історична Правда» - онлайнове суспільно-історичне, науково-популярне видання. URL: <http://www.istpravda.com.ua/>.

11. Погодження міждисциплінарних інтеграцій навчальної дисципліни

№ з/п	Навчальні дисципліни, що забезпечують дану	Кафедра	Прізвище та ініціали відповідального викладача	Підпис викладача

№ з/п	Навчальні дисципліни, забезпечувані даною	Кафедра	Прізвище та ініціали відповідального викладача	Підпис викладача
1.	Історія економ. та економ. укр. м.к.с.	істор. Укр. екон. теор. та статист.	Кушнір А.П.	

12. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Підпис зав.кафедри
1			